

Het leven in droge observaties

André Matthijssse

Freelance journalist **Alfred** van Cleef schrijft een roman over freelance journalist Albert. Beiden gespecialiseerd in achtergrondverhalen buitenland. Beiden kort kapsel. Beiden woonachtig (of woonachtig geweest) in Amsterdam. Beiden houden van een joint.

De roman is soms komisch, soms dramatisch. Dit kan maar beter fictie zijn. **'Verlangen'** heet het roman-debuut van Van Cleef. Eerder publiceerde hij twee journalistieke boeken: 'De verloren wereld van de familie Berberovic' (1994, over de oorlog in Bosnië-Herzegovina) en 'Het verdwaalde eiland' (1999, over het eilandje Amsterdam in de Stille Oceaan).

Het journalistieke ambacht zit ook in deze roman. Waar die komisch is, schrijft Van Cleef zonder een zweem van humor. Waar de roman dramatisch is, schrijft Van Cleef zonder superlatieven. Humor of drama ontstaan bij Van Cleef door het rangschikken van droge observaties. Het boek speelt in de jaren negentig. Albert woont in Amsterdam in een woongroep ('bestaan die nog?', zal iemand hem vragen). Zijn vriendin Esther woont er ook, al wonen ze apart. Esther is de vrouw met wie Albert oud wil worden, met wie hij kinderen wil. Als de roman begint is hij haar al zeven jaar trouw, maar van kinderen wil het niet komen. Esther maakt zich zorgen.

Ironisch

Over humor gesproken. In het bijzonder Van Cleefs passages over het leven in de woongroep zijn buitengewoon humoristisch; ironisch liever. De lezer die het niet zo met alternatieve woonvormen op heeft, wordt door Van Cleef in al zijn vooroordelen bevestigd. Tuttigheid troef. Lachen om lesbo's. Het is vast Van Cleefs bedoeling niet, maar leuk is het wel. Of bedoelt hij het wel en is hij stilistisch super cool? Hoe intrigerend ook, dit is bijzaak. Hoofdzak is de dramatische ontwikkeling. Deze loopt langs twee samenhangende lijnen: de relatie tussen Esther en Albert en hun kinders, en Alberts kinderwens in relatie tot zijn joodse familie. Dit is geen humor meer, dit is drama.

Maar ook hier houdt Van Cleef het hoofd koel. Alberts grootouders woonde in de Amsterdamse Rivierenbuurt. Grootvader dreef een kaasgroothandel in de Nieuwmarktbuurt. De grootouders werden in de oorlog vermoord. Alberts vader keerde terug, maar vond de groothandel niet meer. 'Hij besefde opeens wie hij nu was: een man met een koffer.' Zulke alles samenvattende observaties schrijft Van Cleef.

In die groothandel bevond zich een kluis en in die kluis bevond zich een familiealbum. Dat is nooit teruggevonden. Er is zelfs een notitie van Alberts vader, waarin hij uitdrukkelijk zegt: 'Laat dit rusten.' Maar zodra Albert ervaart dat hij

kinderloos zal blijven, begint hij fanatisch een jacht naar dat album en naar de geschiedenis van de laatste oorlogsjaren van zijn familie.

Dat is niet voor niets. Albert is enig kind, de laatste telg van het geslacht Ossedrijver. Als hij geen nageslacht kan voortbrengen, hebben zijn ouders voor niets de hel overleefd. Daar komt nog iets bij. De ouders van Judith. Haar vader was in de geleerden van de NSB opgegroeid. Wat was hun rol in de oorlog? En hoe meer Albert door de Rivierenbuurt zwerft, bejaarden spreekt, over de Amstel uitkijkt en zijn zoon Mozes Baruch die nooit geboren zal worden de geschiedenis van zijn familie vertelt, hoe meer het net zich sluit.

Van Cleef schrijft in droge bewoordingen een verhaal van eenzaamheid dat eindigt in een doodlopende straat. Maar juist van Cleefs stijl en zijn vermogen passende beelden te vinden maken deze roman allerm minst tragisch. Lees de spannende, telefonische woordspelletjes die Albert met zijn jeugdvriend speelt, kijk hoe hij de geschiedenis van de Rivierenbuurt in kaart brengt en zie tenslotte hoe hij, alleen gelaten, met een bootje over de grachten vaart. Kort tevoren heeft hij nog 'de gelukkigen' gezien. Die kijken televisie, drinken wijn, lachen, schrijven rekeningen uit. Albert ziet vanaf het water Esther fietsen; zij heeft dan al twee kinderen. Hij koerst naar de Amstel, die harmonieuze rivier die ergens begint maar nergens eindigt. Een subliem slotbeeld.

Alfred van Cleef: 'Verlangen'. Uitgever: Cossee. Prijs: € 18,90.

